

BARANYAI LEVENTE
ZUHANÁS A MÉSZÁRSZÉK MÉLYÉRE

FUGA Budapesti
Építészeti Központ

M É S Z Á R S Z É K _ D A M A S Z K U S Z B A N _ I .

2018_oil_on_canvas_90x179_cm

B U T C H E R Y _ I N _ D A M A S C U S _ I .

2018_oil_on_canvas_90x179_cm

BARANYAI LEVENTE

ZUHANÁS A MÉSZÁRSZÉK MÉLYÉRE

FUGA Budapesti Építészeti Központ
2019. 04. 20 - 04. 08.

PETRÁNYI ZSOLT

ÁRÉSZ, A HARC ISTENE ITT VAN ÉS KISZÁMÍTHATATLANUL LESÚJT REÁNK!

Ryuji Miyamoto, 1988-ban készített egy fotósorozatot a Hong Kong-i, mára már lebontott Kowloon Walled city nevű városnegyedről, ami méltán lehetett bármely disztópikus tudományos-fantasztikus film helyszíne. Az egymásra épült házrészek szűrű szövevénye az egyik leg hírhedtebb favellát takarták a távol kereten, amit egy bűnbanda uralt. A higiéniai körülmények minden szintet alulmúltak, és az építmény rétegzettsége miatt voltak olyan lakosok, akik ha nem hagyták el a negyed alsó szintjeit, nem is látták meg az eget. Miyamoto az épületeket a bontásuk előtt és közben fotózta, egy céllal: hogy az épületek apokalapszise kapcsán, mint más munkáiban is, a

civilizáció haláláról beszélhessen. Felfogásmódja szerint az emberiség elért a hanyatlás korába, amelynek kifejezését a fotográfia a jelen idő jelenségeinek emberek nélküli megmutatásával teheti meg. A világ kihalt, eltűntünk mi, a lakosai, és csak annak romjai maradnak, amelyek hírvivői egykori nagyságunknak.

Ha a technológiai fejlődéssel kapcsolatos kételyeinket is a részévé tesszük a jövőről alkotott borús vízióknak, akkor Kowloonról egy másik mű, egy animációs film is eszébe juthat e megnyitón a fiatalabbaknak, A Gost in the Shell – Innocence című, Mamoru Oshii rendezte 2004-es

*Baranyai Levente
a dühöngő Árész,
a háború istenének nyomában jár. A harc megtestesítőjének démonikus nyomait keresi, aki a világban kaszabolva nem az igazságos célt, az értelemmel vívott konfliktust keresi, hanem a csak önmagáért való pusztítást, a kiszámíthatatlan veszteséget. Ennek nyomán történelmi városrészek tűnnek el, műemlékek válnak romokká, múzeumok anyagai tűnnek el, hogy aztán évtizedek múltán kiderüljön, hogy nem is pusztítás, hanem hasznérdekű rablás történt és történik a világ háborús zónáiban.*

filozofikus remekmű, ami a hanyatló világ technika által elembertelenített vízióját Hong Kongba, és néha Kowloon-szerű labirintusokba képzei. A folyamatosan újra és újra játszódo cselekmény során a félig ember, félig gép rendőrfelügyelő a „Szellemet” keresve folyamatosan a felvilágosodás korának és az ipari forradalom géprombolás korszakának gondolkodóit idézi, akik már akkor az emberi lét megváltozásának, az egymáshoz fűződő viszonyainknak az elsivárosodásáért a gépek születését tették felelőssé.

Ha a civilizáció halálán van, annak persze nem csak a technika, de nem is csak a vallás okozta gondolkodásbeli különbségek, – ahogy Samuel P. Huntington mondaná – az okozója, hanem az olaj, a víz, és az emelkedő hőmérséklet is. Hogy ezekkel a problémákkal nem tudott megbirkózni az emberiség a XX. században, nem tudott eljutni a Világbékéhez, még ha arra annyi mozgalom és generáció is buzdított az 1960-as évektől az ezredfordulóig, pontosabban 2001. szeptember 11-ig, az tulajdonképpen a mi hibánk, a Nyugati világ hibája, kié lenne másé?

Még a radikalizálódó Iszlám szélsőséges szervezetei is minket hibáztatnak, akik olyan országok lakosai, akiknek a gyarmatosítással majd az üzleti érdekeltségekkel megfojtottuk az identitásukat, amiért halált érdemlünk, már csak azért is, amilyen tisztátalanul élünk: minket nem ment meg már sem az Isten sem a ráció, csak legfeljebb a hadászati technika, ami még ha a mi kezünkben is van, annak előnyeit csak ideig óráig birtokolhatjuk, épp addig, amíg egy erősebb üzleti érdek nem teszi ugyan azt a technikát a pénz csereértékévé.

Mi, itt, közép Európában egy rezervátumban élünk. Nem érintenek minket a frontvonalak, nem nálunk robbantanak a terroristák, nem mi harcolunk a szomszédainkkal, és nem mi vagyunk azok, akik vallási vagy politikai alapon polgárháborúba kezdenénk. Ezért, már 1989 óta mondvacsinált politikai konfliktusokkal terheljük magunkat, és keltünk viszályt családon és közösségekben belül. Ellenségünk, ha nincs, teremtünk magunknak, hogy ne kelljen azon fáradoznunk, hogy egy jobb és igazságosabb világot teremtsünk a gyer-

K O W L O O N _ W A L L E D _ C I T Y
(2014_olaj_vászon_ | _oil_on-canvas_162X202 cm)

Baranyai Levente | Fotó: Legát Franciska

BARANYAI LEVENTE

INTERKONTINENTÁLIS EXPEDÍCIÓ

mekeinknek. A személyes érdekek generációs érdekekké váltak, csak azt nem értem, hogy az, amiben a mi generációnk hitt és amit remélt a rendszerváltás előtt, az hová tűnt és mivé lett, és hogy nem tudunk végre csettinteni egyet és felébredni, hogy azokat a célokat kövessük, amelyre legalább a második világháború vége óta vágytunk.

A pacifizmus fogalma is megváltozott mára. A „csak ne történjen meg újra” szlogenje a „csak ne ITT történjen meg újra” gondolatává zsugorodott, miközben a harcok, amelyek a tőlünk távoli, ismeretlen arcú városokat és falvakat pusztítják, ismeretlen identitású emberek életét oltják, egyre inkább a Nyugati világ monitorain, majd számítógépes plattformjain zajlanak.

Festészeti témám 1994-ben fogalmazódott meg bennem, amikor megfestettem diplomamunkámat, a földgömb-sorozatot. Ez szellemi felemelkedés volt és a világűrből szemlélve ábrázoltam a Kartográfiai Vállalat által gyártott glóbuszt. A gömbön a különböző színű országok erős kontrasztot alkottak a sematizált világűr monokróm kékjével. Sorozatomban a négy égtáj felől ábrázoltam bolygónkat, ahol az országhatárok a társadalmi korlátokat, a világűr pedig a végtelen szabadságot szimbolizálta. Diplomadolgozatomban párhuzamba vontam a teremtéstörténetet az ősrobbanással s a Föld kialakulásával. Ezen kívül erős kritikát alkottam az emberi hatalomvágyról és mohóságról, amely hol amőbaszerűen, hol pedig szinte négyzethálósan szabta meg az országhatárokat.

Ezután elkezdtem közelíteni a Földhöz és néhány mozaikszerű festményben megörökítettem a Floridai-félsziget hőterképének részleteit. Ez egy rövid korszak volt, mert

*V*ologya, a vadász-
bombázó robotpilótája
kíméletlenül végrehajtja a
rá kiszabott feladatokat.
Bombát dob az
objektumra és a jól végzett
munka eredményeit
légifelvételekkel
dokumentálja. A képeken
általában narancsvörös
karfiolként gomolygó
felhők tornyosulnak a
kénes lángok ölelte romok
fölött. A felhők összetétele
por, törmelék, emberi hús
és vér...

(Baranyai Levente)

már nagyon izgatott a madártávlatból való festés és az 1995-96-os évben elkezdtem feldolgozni a Földet légifelvételek alapján, amelyeket nem tájképeknek, hanem Föld portrénak tartok, mivel a Föld különböző arcait ábrázolom, amelyet a természet és az emberiség közös munkával alkotott. Műveimben az objektív nézőpontot a részletek szubjektivitása ellensúlyozza, mivel a reálisnak tűnő képek részletei absztrahálódnak. Ehhez hozzájárul pasztózus festészeti technikám és annak expresszivitása.

Festményeim terepasztalszerűek és nehezek, mivel kizárólag olajfestéket használok. A térmlységet a rétegzettség és több komponensű színkeveré-
keim adják meg. A művészettörténészek szerint a realitás és az absztrakció
határmezsgyéjén táncolok. Szeretem ezt a területet, ugyanis én határsér-
tőnek tartom magam, mert egyéniségemből fakadóan szeretem lebontani
a korlátokat, ezzel teret engedve a szabadságnak. Kutatási területemnek a
Földet választottam, mert a különböző kultúrák vetületei végtelen lehető-
séget adnak festésetemnek. Filozófiámban a káosz teremtőerejét tartom
mindenhatónak, mert a rendet is a káosz szüli, mivel a város és tájrendezési
geometriánk is a káosztól való félelmünkben alakult ki. Festményeim a Föld
megmentéséért kiáltanak és a befogadót meditációra készítetik.

Képeimet sorozatokba lehet rendezni. Fő témaköreim:

- Városképek: kulturális rétegződések
- Biogeometria, mezőgazdasági tájak
- Élőviág: természeti tájak állatcsordákkal
- Hústáj: elsivatagosodott tájak
- Industriális majális: ipari tájak és a gazdasági fejlődés következtében gom-
bamód kinövő felhőkarcoló negyedek
- Nemzeti Land Art: hatalmi erőszakot elszenvedett tájak

Hogyan ábrázolhat a művész egy, a hatalom által elnyomott, meggyalázott, eltiport népet emberalakok nélkül? És hogyan élheti túl egy nemzet a kulturális megsemmisítést? Baranyai Levente FUGA-ban rendezett Zuhanás a mészárszék mélyére című kiállításán végigsétálva ezek a kérdések merülnek fel a látogatóban.

Háborúk a hatalom árnyékában

Baranyai Levente legújabb kiállításának középpontjában két szíriai település, Aleppo és Damaszkusz, valamint Tibet háborúk sújtotta közelmúltja áll. Bár földrajzilag távol helyezkednek el egymástól, az elnyomás és az ott folyó állandó hatalmi harcok közös pontok hányattott történelmükben.

DEME FELÍCIA

HOGYAN ÉLHETI TÚL EGY NEMZET A KULTURÁLIS MEGSEMMISÍTÉST?

Szíria sokat emlegetett ország az utóbbi időben. Az itt zajló polgárháborúból fakadó elvándorlás a mindennapi sajtó része. A háború pusztításának bemutatása már kevésbé mindennapos. A 2011 óta tartó harcok, merényletek szinte teljesen megsemmisítették a jelentős szír városokat. Damaszkusz ókori épületei és Aleppo világhírű óvárosa a hatalmi játszmák áldozatává vált, melyben a barbarizmus győzedelmeskedett a kultúra fölött.

A *Free Tibet*-sorozat esetében a tibeti autonómia és a kínai állam közti ellentét áll, mely a világ legnagyobb buddhista egyeteme, a Seda Larung Wuming történetében csúcsosodik ki. A kínai kormány 2017-ben 7000 lakóházat pusztított el, és apácák, szerzetesek ezreit lakoltatta ki Larung Gar városából. Mindezt az egyetem épületének renoválására hivatkozva. Ennek háttérében persze az erőfitogtatás és a teljes kontroll megszerzése állt. Az itt folyó oktatás nevelte ki a buddhista értelmiség magját és a következő generáció tudós szerzeteseit, emiatt régóta útjában állt a kínai kormánynak.

A *Free Tibet* festmények középpontjában álló monumentális egyetemi épület megtestesíti mindazt, amit elvettek Larung Gar városától és mindazt, ami maradt. Az épület mára az elnyomást és a korlátlan hatalmat jelképezi, melyet Kína kormánya gyakorol a városra.

A háztetők piros-sárga színei, akárcsak a buddhista szerzetesek ruhái, névtelen temetőként veszi körül az egyetem monumentális épületét.

Rendezett mészárszék

Első pillantásra pusztán felülnézetből ábrázolt, rendezett utcákat, tereket látunk az óriási vásznanakon. Más-más városképeket, melyeken közös, hogy favellára emlékeztető színes háztetők vesznek körül egy monumentális épületet. A mecset vagy egyetemi kampusz a vallás, a kultúra megtestesítője, mely a város fölé magasodva

büszkén hirdeti a béke, a harmónia lehetőségét és a tudás hatalmát.

A városképek azonban csak első ránézésre tűnnek nyugodtnak. Közelebb lépve a rendezett utcák kavargó foltokká alakulnak, láthatóvá válik a robbantások kavargó füstje és a nyugtalanító káosz.

Az olajfesték zaklatott, vaskos rétegződése néhol olyan mértéket ölt, hogy a festmény szinte terepasztal érzetét kelti. A képeken a vaskos festékrétegek háromdimenzió illúzióját keltik.

Izgalmas megoldás ez, tekintve, hogy Baranyai Levente a pusztítást madártávlatból, felülnézetből ábrázolja. A befogadó így a képeket nézve egy bombázó vadászrepülő pilótájának bőrében érezheti magát. A téma kétdimenziósságának, valamint a felület durvaságának ellentéte nagyon különleges összhatást eredményez.

Az ecsetvonalakból is érezhető zaklatottság és a düh mögött a kis emberek szenvedése és a hatalom által generált értelmetlen háború áll. A képek méretükben is ennek a témának a monumentalitását támasztják alá. /.../

Kis magyar valóság

A tibeti és szíriai sorozat mellett egy magyar vonatkozású kép is helyet kapott, mintegy görbe tükröt állítva az egész kiállításnak.

A Nemzeti Illemhely című alkotás a budapesti Nemzeti Galériát ábrázolja, szintén felülnézetből. Míg a többi festmény a hagyományosnak vélt, háborúk általi pusztítást mutatja be, ezen más jellegű rombolás jelenik meg. A galéria épülete körül – akárcsak bombabecsapódások – helyezkednek el a futball stadion épületek. Itt nincs szó polgárháborúról vagy vallási

terrorizmustól. Ez egy más típusú hatalmi erőszakot elszenvedett táj, egy talán nem is olyan távoli, elrettentő jövőkép. Önmagában is erős kormánykritika ez a mű, amire a többi, lebombázott várost ábrázoló alkotás még jobban ráerősít.

Magyarországon hivatalosan a rendszerváltás óta béke van, a politikának viszont szüksége van ellenségképre, mondva csinált küzdelmekre ahhoz, hogy fenntarthassa a hatalmat.

A kultúra ellen elkövetett bűncselekmények viszont súlyos csapásokat mérnek a társadalmunkra. Mindez, párhuzamba állítva a tibeti és főleg a szíriai háborús területek látképével, igazán hátborzongató.

A háború csendje

Baranyai Levente nem hatásvadász módon, mégis igazán érzékletesen ábrázolja a háborút. Nem folyik vér, nem látunk halottakat, sőt emberalakokat sem. A csend, ami a képeiből árad árulkodóbb, rémisztőbb. A kietlenség, az emberi élet nyomának hiánya borzongatón hat a háttérben gomolygó vörösesbarna bombafelhő árnyékában. Izgalmas békevágy-megfogalmazás ez innen, Magyarországról, ahol béke van, még sincs egyetértés. Ahol a mindennapi sajtó része a háború elől elmenekült népek sorsa, mégsem beszélünk magáról a háborúról.

Baranyai Levente művei által a realitás és absztrakció háttérmezsgyéjén próbálja megmenteni azt, ami még megmaradt múltékony világunkból. A hatalom mézsárszéke ugyanis nem csak földrajzi adottságok vagy vallási hovatartozás alapján válogat.

A fenti szöveg részlet a contextus.hu oldalán megjelent cikkből. A kiállítás 2019. március 20. és április 8. között volt látogatható a FUGA Budapesti Építészeti Központban.

MÉSZÁRSZÉK_DAMASZKUSZBAN_II.

2018_oilj-vásczon_124x220_cm

BUTCHERY_IN_DAMASCUS_II.

2018_oil-on-canvas_124x220_cm

MÉSZÁRSZÉK-DAMASZKUSZBAN-III.

2019-olaj-vászon

BUTCHERY_IN-DAMASCUS-III.

2019-oil-on-canvas

É L J E N - D A M A S Z K U S Z
2 0 1 8 _ o l a j _ v á s z o n _ 1 1 8 x 1 9 5 _ c m
L I V E - D A M A S C U S
2018_oil_on_canvas_118 x 195_cm

É L J E N _ D A M A S Z K U S Z

2018_olaj_vászon_118 x 195_cm

V I V A _ D A M A S C U S

2018_oil_on_canvas_118 x 195_cm

S Z O M O R Ú _ A L E P P O

2018_olaj_vászon_magántulajdon_203x150_cm_részlet

D I S T R E S S E D _ A L E P P O

oil_on_canvas_private_collection_203x150_cm_detail

S Z O M O R Ú _ A L E P P O

2018_olaj_vászon_magántulajdon_203x150_cm_részlet

D I S T R E S S E D _ A L E P P O

oil_on_canvas_private_collection_203x150_cm_detail

F R E E _ T I B E T _ I I . _ L a r u n g _ G a r

2016, olaj, vászon, magántulajdon_ 156 x 232 cm_részlet

2017, oil on canvas, private collection_156 x 232 cm_detail

FREE_TIBET_III._Larung_Gar

2017, olaj, vászon, magántulajdon_ 159 x 232 cm

2017, oil on canvas, private collection_159 x 232 cm

N E M Z E T I _ I L L E M H E L Y

2016_olaj_vászon_magántulajdon_160x247_cm

N A T I O N A L _ C O N V E N I E N C E

2016_oil_on_canvas_private_collection_160x247_cm

N E M Z E T I _ I L L E M H E L Y

2016_olaj_vászon_magántulajdon_160x247_cm_részlet

N A T I O N A L _ C O N V E N I E N C E

2016_oil_on_canvas_private_collection_160x247_cm_detail

LOST FOUNDATION PROJECT

Fotók, grafika: Imre Judit

<https://baranyailevente.wixsite.com/english>

